

W rocznicę Nocy Listopadowej

Gdyby jako rezultat powstania listopadowego pozostała nam tylko pieśń o tym co było „gdy naród do boju wychodził z orężem” a „panowie w stolicy gwarzyli”, pieśń która stała się hymnem chłopskim, już to samo byłoby niezwykle cennym wkładem do skarbcza naszych doświadczeń i pa miątek.

Rzadko jaki epizod naszej stałej, permanentnej walki o wolność na przestrzeni stu dwudziestu lat niewoli pod rządami trójzaborców tak ściśle związany jest z walką całej europejskiej demokracji — z tyranią i despotyzmem, jak właśnie powstanie, które się rozpoczęło w nocy z 29-go na 30-sy listopada 1830 roku.

Pierwsze powstanie zbrojne w armii rosyjskiej zwane buntem Dekabrystów w 1825-ym roku na Placu Senackim w Petersburgu, dni lipcowe w Paryżu, powstanie belgijskie przeciwko Austrii, łącznie z naszym listopadem, świadczą dobitnie, że związane na Kongresie Wiedeńskim „Święte Przymierze” związek „bożych pomazańców” przeciwko ich wiernym ludom, podminowane przez sieć tajnych organizacji, chwieje się w swoich fundamentach.

Filarem „Świętego Przymierza” był car Mikołaj I-szy, zandarm Europy, kat Polski, ciemniaczka własnego ludu — przysięgły strażnik praw feudalnych szlachty i legitymizmu monarchistycznego.

Walka Polski o Niepodległość była jednocześnie walką z despotyzmem i reakcją, walką o wyzwolenie ucieszonych warstw społecznych. Łączyła dążenie do wyzwolenia narodu polskiego z dążeniami innych narodów. Pomiedzy przedstawicielami Polskiego Towarzystwa Patriotycznego, a rosyjskim stowarzyszeniem północnym, południowym zjednoczonych słowian, przygotowującym znany spis Dekabrystów było nawiązane ścisłe porozumienie.

W 1830-ym roku car Mikołaj I-szy się z zamiarem wysłania wojska na tłumienie powstania belgijskiego, czemu przeszkodził wybuch powstania listopadowego. Zasadniczą treścią walki narodowo-wyzwoleniczej jest wysuwanie na czoło postulatów emancypujących się dopiero warstw społecznych, które jednoczą i cementują przyszłość całego narodu.

Treścią ideową powstania listopadowego było wyzwolenie mas ludowych z niewoli carskiej i niewoli pańszczyznianej, było zdobycie własnego państwa i praw politycznych dla wszystkich.

Nie chcieli i nie mogli stać na tym stanowisku właściciele magnackich fortun. Car Mikołaj — ostoja legitymizmu i reakcji, zandarm Europy był najlepszym gwarantem nietykalności ich praw i ich majątków.

Panowie Radziwiłłowie, Chłopcicy, Krukowiccy i Skrzynieccy nie chcieli powstania i bali się go.

Wysunięci na czoło, traktowali rewolucję 18-go i 19-go stulecia zbrojnej demonstracją przeciwko Mikołajowi. Nie widzieli w niej walki nieubłaganej, na śmierć i życie o całkowite uwolnienie kraju spod jarzma tyranii.

Stąd nieudolne deptanie na miejscu i organiczna niechęć do przejścia do kontr-ofensywy, stąd zasklepianie się w ramach Kongresów, i nie przerzucanie wojny na ziemi drugozaborowe. Masy ludowe chciały niepodległości i walczyły o nią, one to spowodowały

Jedność NARODOWA

PISMO CODZIENNE WOJ. BIAŁOSTOCKIEGO

Nr 226 (317)

Piątek, 29 listopada 1946 r.

Rok III

Pożalowania godna reorganizacja armii greckiej Anglicy mianują oficerów greckich

Nowy Jork. Dziennik „PM” donosi na podstawie uzyskanych informacji, że armia grecka została zreorganizowana w myśl potrzeb armii brytyjskiej i stała się pewnego rodzaju armią dominium brytyjskiego z dowództwem naczelnym w Londynie.

Szef sztabu generalnego armii greckiej Spiiotopulos konferował

niedawno w Londynie z komendantem misji wojskowej w Grecji na temat akcji partyzantów w północnej Grecji.

Wielka Brytania, pisze dziennik amerykański, która podczas wojny przejęła resztki rozbitej przez Niemców armii greckiej, wyczyściła do reszty tę armię z elementów antymonarchistycznych jeszcze przed

powrotem do Grecji.

„PM” stwierdza na podstawie posiadanych informacji, że misja brytyjska w Grecji ma swych łączników w greckim ministerstwie wojny i sztabie generalnym.

Łącznicy ci mają daleko idące pełnomocnictwa. Nominacja wyższych oficerów armii greckiej musi uzyskać aprobatę czynników angielskich.

Kontrola brytyjska posuwa się nawet do ustalania stanu batalionu. Tym stanem rzeczy są zaniepokojone i greckie koła wojskowe, które podkreślają, że armia grecka została dostosowana raczej do potrzeb Wielkiej Brytanii niż Grecji i to w tym stopniu, że grecki sztab generalny nie ma nawet własnego planu operacyjnego.

Po za misją wojskową działa również w Grecji misja morska, misja lotnicza i misja policyjna, która przeprowadza reorganizację policji greckiej.

W maju br. władze brytyjskie przejęły od Stanów Zjednoczonych lotniska pod Atenami.

21 stanów łącznie z Nowym Jorkiem w ciemnościach

Strajk górników zapowiada się na długo

Nowy Jork. W 21 stanach, m.in. w mieście Nowy Jork obowiązuje zaciemnienie obliczone na oszczędzanie elektryczności w związku ze strajkiem węglowym. Jest to trzecie z kolei zaciemnienie w ciągu ostatnich 10 miesięcy na tle sytuacji strajkowej. Huty stalowe przystąpiły do redukcji swojej produkcji.

John Lewis oświadczył, że sąd nie miał prawa wydać nakazu krępującego jego akcję, która zmierza do osiągnięcia lepszych warunków dla górników w nowej umowie zbiorowej.

„New York Times” przyznaje, że na tle walki legalistycznej między Lewisem a rządem zapomniano o istotnych żądaniach ekonomicz-

nych górników.

W przewidywaniu długotrwałego strajku władze podjęły kroki celem wprowadzenia oszczędności w zapasach opałowych.

Minister spraw wewnętrznych Krug oświadczył, że rząd bada możliwości sprowadzania gazu naturalnego z Teksasu do okręgów, które posługiwały się dotychczas węglem, zapomocą rurociągów wykorzystanych podczas wojny do sprowadzania ropy.

Przed pierwszym posiedzeniem Zgromadzenia Narodowego IV Republiki Jaki będzie rząd we Francji?

Paryż. Jutro odbędzie się pierwsze posiedzenie Zgromadzenia Narodowego IV republiki. Tymczasowym przewodniczącym zostanie najstarszy poseł Cachin, a sekretarzem 6 najmłodszych wiekiem posłów. Premier Bidault złoży dymisję swego gabinetu na ręce przewodniczącego. Zgromadzenie Narodowe przystąpi do pracy po zatwierdzeniu mandatów poselskich.

W dalszym ciągu odhychają się rozmowy w sprawie utworzenia nowego rządu. Na rozstrzygnięcie tej sprawy wpłyną wyniki wyborów Ra-

dy Republiki. Partia Komunistyczna nadal domaga się stanowiska premiera dla Thoreza. MRP opowiada się za pozostawieniem obecnego rządu koalicyjnego pod przewodnictwem Bidault do końca roku 1946. Partia socjalistyczna może wybierać między koalicją socjalistyczno-komunistyczną, a projektowaną przez MRP koalicją bez komunistów, jednakże socjaliści nie zgodzą się zapewne na udział rządów bez komunistów. Z drugiej strony wątpliwe wydaje się, by zgodzili się oni na udział w rządzie bez MRP.

Sprawa ujawnienia wojsk angielskich za granicą

Moskwa. Jak donosi specjalny korespondent Tassa z Nowego Jorku, w komisji I-iej trwała dyskusja nad propozycją radziecką w sprawie przedłożenia ONZ informacji dotyczących sił alianckich stacjonowanych za granicą. Związek Radziecki był reprezentowany przez ministra Molotowa, Wyszyńskiego i Gromykę. Jak wynika z doniesień prasowych, delegacja Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Bryta-

nii przygotowały się do tego zebrania na długich konferencjach. Niektóre dzienniki piszą, że jednym z celów tych rozmów było uzgodnienie stanowisk delegacji brytyjskiej i radzieckiej. Jednakże ostatnie zebranie komisji wykazało, że w istocie wszystko sprowadziło się do ujednolicenia stanowisk delegacji brytyjskiej i amerykańskiej.

Zamach na przewodniczącego chińskich związków zawodowych

Moskwa. Agencja Tass donosi, że w Hong Kongu dokonano zamachu na przewodniczącego chińskich związków zawodowych Czua Such Fan, który miał zamiar udać się do Paryża jako delegat na konferencję

Światowej Federacji Związków Zawodowych. Czua Such Fan został przewieziony do szpitala w stanie groźnym. Przed opuszczeniem Szanghaju skrytykował on politykę prowadzoną przez Kuomintang.

ŚWIĘTO BRATNIEGO NARODU

CO PISZĄ INNI

W sprawie Hiszpanii

Sprawa reżimu gen. Franco w Hiszpanii, jak również stosunek anglosaskich polityków do krwawego dyktatora, ciągle nie schodzi ze szpalt gazet. Wzmocniony terror w Hiszpanii nie przeszkadza jednakże Anglosasom okazywać wiele sympatii faszystowskiemu państwu, chociażby przez zaniechanie dopuszczenia frankistowskiej Hiszpanii do Sądu Międzynarodowego. Gazeta „Wolność” pisze w związku z tym:

Jest rzeczą charakterystyczną, że im głośniejszemu ci mówią o swym wroгим stosunku do Franco, a tym więcej uporem sprzeciwiają się oni wszelkiemu posunięciu godzącemu w ten reżim. Niedawno wiceminister spraw zagranicznych Anglii Mac Neil wygłosił w Izbie Gmin kolejną tyradę anty-frankistowską, mówił, że „rząd angielski uważa reżim Franco za ustrój uciskający”, że Franco winny jest „wszystkich czynów w interesie mocarstw i osi”, że „rząd angielski uważa, iż Franco powinien ustąpić”. Lecz wcale nie dziwnym zbiegiem okoliczności był fakt, że w tym samym czasie w Radzie Bezpieczeństwa przedstawiciel Anglii brał aktywny udział w obaleniu wniosku polskiego i dopił tego, że frankistowski „reżim uciskający” został równoprawnym uczestnikiem Sądu Międzynarodowego, to jest, jednego z organów ONZ. Dla uzupełnienia tego niepożądanego obraska dodamy, że przedstawiciel Australii usiłował zapewnić członków Rady Bezpieczeństwa, iż „obecny ustrój w Hiszpanii nie jest wieczny” i dlatego uczyniwszy jeszcze jeden krok ku wzmożeniu tego ustroju, „można rozjechać się do domu”.

Kola angielsko amerykańskie oraz ich klienci prowadzą dobrze znaną nam politykę „nieinterwencji” to znaczy bezpośredniego popierania agresora hiszpańskiego. Sprzeciwiają się oni utworzeniu prawdziwie demokratycznej, mijającej pokój Hiszpanii. Reakcja światowa zainteresowana jest w zachowaniu ustroju frankistowskiego, gotowego do udziału we wszelkiego rodzaju awanturach wojennych przeciwko krajom demokratycznym ONZ, nie spełnia swych zadań w dziele wzmocnienia bezpieczeństwa międzynarodowego oraz wypłnienia resztek faszyzmu na całym świecie, jeśli będzie nadal zajmowała stanowisko pobłażliwości i obroncy wobec reżimu frankistowskiego, czyniąc go jednym z sędziów świata zamiast osadzić go na ławie oskarżonych.

Nagana — to mało

Ostatnio pisma niemieckie oszalały w niezawiesi do Polski, na skutek interwencji Polskiej Misji Wojskowej w Berlinie, zostały przywołane do porządku przez Sojuszników Radę Kontroli. Na ten temat określił swoje uwagi łódzki „Kurier Popularny”:

Zbyt wiele kosztował ludzkość imperializm niemiecki, szat mordu i grabieży, choć panowania nad światem, aby już dzisiaj można było te same pokolenie Niemców traktować, na równi z innymi narodami. Aby na równi z wszystkimi zabierali głos w dyskusjach, odgrywali rolę w życiu międzynarodowym, czy też, co gorzej — kusili się o wywieranie wpływu na kształt stosunków na świecie.

Z tego zaletenia wychodząc, nie uważamy sposobu nagany jako dostatecznego środka do pokremienia niemieckich szaleństw. Im obce są tego rodzaju metody wychowawcze. Ponieważ nigdy ich nie stosowali dla innych, nie mogą zrozumieć też w stosunku do siebie takiej drogi. Jednych poskramia się słowem, perswazją, nauką, drugich trzeba batem przywoływać do porządku. Do jakiej kategorii należy zaliczyć Niemców — zdaje się być jasne i powinno być bezsporne. Każdy akt wyrozumiałości i normalnego, przyzwoitego sposobu ingerowania w sprawy między narodami może w tym wypadku odnieść skutki wręcz odwrotne od zamierzonych.

Blatego każdy powinien być traktowany tak jak ma to zasługi. Niemcy też, i o to nam właśnie chodzi.

ty: polsko-radziecki i polsko-jugosłowiański są wzorem dla innych narodów, jak wzmacniać więzania wspólnego gmachu bezpieczeństwa przez ściślejsze sojusze w granicach wspólnoty ONZ.

Wśród narodów Jugosławii najbardziej popularnym jest hasło „braterstwo i jedność”. Hasło to znajduje poparcie w idei jedności słowiańskiej. Jedności tej sprzyja nadawczy przyjazny stosunek narodów Jugosławii do Polski, która to przyjaźń skryształizowała się już i obecnie przybrała konkretne formy realnej współpracy.

R. Herski.

Z działalności Państwowej Centrali Handlowej

Warszawa. Obróty Państwowej Centrali Handlowej z każdym miesiącem się zwiększają. Ogólny obrót za wrzesień wyniósł 1.227 milionów zł., podczas gdy już w październiku wykazał się sumą 1.821 milionów zł., czyli w porównaniu z miesiącem poprzednim widoczny jest wzrost o prawie 50 proc.

Główną pozycję obrotu w październiku stanowiły materiały włókiennicze, które stanowiły 53,9 proc. ogólnej sumy obrotów w tym miesiącu.

Współpraca PCH z Funduszem Aprowizacyjnym wyraża się w częstotliwym zakupowaniu ziemiopłodów na zlecenie Funduszu. W okresie od 24 sierpnia do 31 października

przez swoje 336 punktów skupu Państwowa Centrala Handlowa zakupiła 14.120 ton ziemiopłodów, w tym żyta 5.720 ton, ziemniaków 8.250 ton oraz 150 ton kaszy jęczmieńnej.

Osobnym działem pracy PCH jest handel z zagranicą. W październiku w ramach umowy polsko-węgierskiej z dnia 1.VIII b. r. sprowadzono do Polski 9 wagonów (45.000 kg.) winogron.

Oprócz tego Węgry nadesłały nam 15.000 kg. papryki, która w tej chwili pozostaje na składach w Bielsku. W końcu listopada przewidziane jest przybycie 50.000 l. wina gronowego.

W dniu 1 grudnia b. r.

należy potrącać pracownikom Daninę Narodową

Warszawa. Przy wypłacie poborów i uposażeń za miesiąc grudzień pracodawcy obowiązani są dokonać potrąceń na rzecz Daniny Narodowej w wysokości następującej: od uposażeń i wynagrodzeń do 3.000 zł. miesięcznie — 1%, od 3.001 zł. do 6.000 zł. — 1%, od 6.001 zł. do 12.000 zł. — 3%, od 12.001 zł. do 20.000 zł. — 5%, od 20.001 zł. do 50.000 zł. — 8%. Przy uposażeniach ponad 50.000 zł. — 15 proc.

Potrącone sumy na rzecz Daniny

Narodowej pracodawcy obowiązani są wpłacić w ciągu 7-miu dni do kasy właściwego terytorialnego Urzędu Skarbowego. Obowiązek potrącenia Daniny Narodowej ciąży również na kierownikach urzędów państwowych.

Niepotrącenie Daniny Narodowej przy wypłacie uposażenia, lub niewpłacenie jej w terminie do kasy Urzędu Skarbowego pociąga za sobą surową odpowiedzialność osób winnych zaniedbania.

Danina Narodowa

od właścicieli gruntów i nieruchomości

Warszawa. Zarządy miejskie i gminne najpóźniej do dnia 5 grudnia br. obowiązane są sporządzić wykazy podatników podatku gruntowego i podatku od nieruchomości, którzy podlegają Daninie Narodowej. W tym również terminie winna być obliczona wysokość przypadających od właścicieli gruntów i nie-

ruchomości kwot Daniny według zasadniczych stawek przewidzianych w dekreście.

W dniu 5 grudnia r. b. wszystkie wykazy winny być przekazane właściwym Komisjom Obywatelskim Daniny Narodowej, które najpóźniej do dnia 10 grudnia br. mają dokonać wymiaru Daniny.

Kongres Stronnictwa Pracy

Warszawa. W dniu 1 grudnia br. odbędzie się w Warszawie I zjazd Powojenny Kongres Stronnictwa Pracy.

Kongres poprzedzi solenne nabożeństwo w kościele pro-Katedralnym (OO. Karmelitów) na Krakowskim Przedmieściu.

Otwarcie zjazdu nastąpi o godzinie 10—15 w sali „Roma” przy ul. Nowogrodzkiej 49 przy udziale przedstawicieli władz, wojska, partii, stronnictw politycznych i organizacji oraz około 800 delegatów Stronnictwa Pracy ze wszystkich części Polski.

Stronnictwo Pracy powiadamia równocześnie delegatów na Kon-

gres, iż winni zatrzymać przy sobie bilety kolejowe, za którymi przyjadą do Warszawy, gdyż służą one za podstawę do uzyskania bezpłatnego powrotu.

Przed Kongresem Wszechsłowiańskim

Belgrad. Dziennik „Polityka” zamieszcza artykuł prezesa serbskiej Akademii Nauk poświęcony zbliżającemu się kongresowi Wszechsłowiańskiemu w Belgradzie. Autor wyraża przekonanie, że kongres przyczyni się do rozszerzenia i pogłębienia wymiany kulturalnej między narodami słowiańskimi.

Federacyjna Ludowa Republika Jugosłowiańska — której święto narodowe przypada na dzień 29 listopada powstała na gruzach dawnej feudalnej i kapitalistycznej Jugosławii. W okresie pomiędzy pierwszą a drugą wojną światową, obszarnicy i wielcy kapitaliści posiadali tam całkowitą swobodę działania i nie-litościwie wyzyskiwali pracę milionów ludzi. Jednocześnie oprócz ucisku społecznego istniał w Jugosławii ucisk narodowościowy, gdyż reakcja serbska prześladowała inne narody Jugosławii, a zwłaszcza Chorwatów i Słowenów. Podobny stan w wysokim stopniu sprzyjał osłabieniu państwa, bowiem ludność występowała stale przeciwko uciskowi społecznemu, a uciskane narody walczyły o swe prawa.

Polityka zagraniczna rządów przedwojennej Jugosławii była podobna wewnętrznej. Owcześni kierownicy państwa, jugosłowiańskiego świadomie zamykali oczy na niebezpieczeństwo grożące Jugosławii ze strony hitlerowskich Niemiec i faszystowskich Włoch, byle tylko nie pozwolić rozwinąć się elementom demokratycznym.

Widzimy więc, że sytuacja w przedwojennej Jugosławii była bardzo podobna do sytuacji w Polsce przedwrześniowej.

Gdy w roku 1941 Niemcy wtargnęli do Jugosławii powtórzyło się tam to, co zaszło w Polsce we wrześniu 1939 r.: naród i armia chciały walczyć, ale reakcyjne rządy nie przygotowały kraju do wojny.

Brakowało broni i amunicji, adowodztwo ujawniło całkowitą nieudolność. W niespełna dziesięć dni Niemcy i Włosi opanowali Jugosławię. Rozpoczęły się krwawe rządy okupacyjne. Przy pomocy zdrajców narodu — serbskich i chorwackich faszystów — okupanci niszczyli Jugosławię, mordując najlepszych jej synów.

Królewski rząd jugosłowiański nie kwapił się, bynajmniej, do walki z okupantem. Hasło „stania z bronią u nogi” — to znajome nam hasło „rządu londyńskiego” — głósili również mocodawcy emigracyjnego rządu Jugosławii. Czyż można się temu dziwić? Reakcja zawsze i wszędzie poświęca interesy narodowe dla swych egoistycznych interesów klasowych, a taktyka jej jest wysoce zbliżona.

Ale narody Jugosławii nie chciały znośić obcego jarzma. Rozumiały one, że tylko wspólny wysiłek zbrojny, kierowany przez ludzi, którzy naprawdę będą dbali o interesy kraju — a więc przez szczerych demokratów — może przynieść upragnione zwycięstwo.

W Jugosławii wybuchł demokratyczny ruch partyzancki. Na czele tego ruchu stanął wódz narodów Jugosławii — Józef Broz Tito. Pod kierownictwem Tito walka partyzancka rozlała się jak lawa po całym kraju. Do oddziałów Tito wstępowały masowo robotnicy, chłopci, inteligenci; wstępowały Serbowie, Chorwaci, Czarnogórcy, Słowenicy, Bośniacy. Nie brakło też Polaków.

Wielkie powodzenie demokratycznego narodu partyzanckiego zaniepokoiło reakcję jugosłowiańską w Londynie. Postanowili temu przeciwdziałać. Minister wojny emigracyjnego rządu Michajłowicz zebrał oddziały t. zw. czetników, by stworzyć pozory, że ów rząd walczy z okupantami. W rzeczywistości pragnął on zwalczać oddziały partyzanckie ruchu demokratycznego. Dla osiągnięcia swego celu nie zawahał się przed zdradą i porozumiał się z Niemcami i Włochami

Z posiedzenia Wojewódzkiej Rady Narodowej

Wybory członków i ich zastępców Obwodowych Komisji Wyborczych

Lista zgłoszona przez Komisję Porozumiewawczą Stronnictw Politycznych przyjęta przez WRN

Wybory zwycięstwem Demokracji

Na wstępie obrad WRN w dniu 26 bm. przewodniczący WRN ob. Wencik podał do wiadomości członków WRN kilka komunikatów: W niedzielę 24 bm. została otwarta linia kolejowa Olecko-Suwałki. Na dzień 2-go grudnia br. Wojewoda białostocki zwołuje konferencję naczelników i kierowników urzędów niezespolonych w sprawie wyborów. Uchwała z dnia 18 listopada br. Biuro Prezydialne KRN zatwierdziło budżet Woj. Związku Samorządowego polecając w niektórych punktach przeprowadzić oszczędności.

Następnie ob. Wencik w wygłoszonej referacie p. t. Wybory zwycięstwem demokracji, zobrazował sytuację polityczną. Przewodca endecji Dmowski wskazywał na konieczność zawarcia sojuszu Polski ze Związkiem Radzieckim. Natomiast innego zdania był Piłsudski planując zawarcie przymierza z zachodnimi państwami kapitalistycznymi. Plan swój zrealizował, uzyskując poparcie Anglii. Pomoc państw zachodnich była minimalna i nie zapewniła nam rozwoju gospodarczego jak również nie zabezpieczyła przed wojną.

W r. 1930 w Polsce produkowano zaledwie 32 proc. stał w stosunku do roku 1914-go.

Już w 1919 r. istniała w Polsce silna lewica a świadczą o tym wyniki wyborów. Lewica składająca się z PPS i partii komunistycznej uzyskała w pierwszych wyborach w Polsce 1 milion głosów w drugich 2 i pół miliona a w trzecich 3 miliony.

Partie lewicowe pragnęły zjednoczyć chłopów i robotników w celu zmiany ustroju społecznego uzyskania władzy dla ludu i przeprowadzenia reformy rolnej.

Natomiast PSL Piast nie miał własnego programu i nie zamierzał połączyć robotników z chłopami. Cel PSL-u jest odmienny od celów partii lewicowych. Reprezentują one dawne Centrum starając się doprowadzić do wsteczństwa. PSL wysuwa natomiast za występowanie w obronie demokracji i także chce reform. Partia ta wypowiada się za rewolucję a broni interesów wójtów i zakofanów którzy zdaniem jej stanowią 75 proc. ludności.

W dalszym ciągu referatu ob. Wencik omówił nasze osiągnięcia na Zachodzie. Uzyskałszy tereny uprzymysłowione o możliwościach zatrudnienia w przemyśle kilku milionów osób.

Polska nie może znajdować się w sferze wpływu angielskich — oświadczył ob. Wencik. Polityka polska powinna kształtować się w innym kierunku niż przed wojną.

Lewica przygotowuje się do wyborów które będą stabilizacją naszych zdobyczy. Do wyborów pójdą miliony demokratów polskich. Zdecydują oni tak jak zdecydowali członkowie WRN na poprzednim posiedzeniu WRN. Odrzucając dziesięciokrotną większością głosów projekt poprawki PSL. Idziemy do wyborów jak do zwycięstwa i to zwycięstwo osiągniemy.

Po referacie wywiązała się dyskusja w której wzięli udział przedstawiciele partii politycznych i ZSCH.

Dyskusja

Pierwszy zabrał głos ob. Bodalski przedstawiciel PPR, który oświadczył że w dniu 19-go stycznia zdecydujemy o przyszłości przeprowadzonych reform rolnych. Mówca wspominał o skutkach błędnej polityki rządu sanacyjnego i niesławnej ucieczce

przedstawicieli tego rządu do Zaleszczyk oraz działalność grup reakcyjnych które przyczyniły się do bratobójczych mordów w kraju. Następnie ob. Bodalski podkreślił udział PPR w walce o Polskę i odbudowę kraju oraz zaznaczył że jednym z zadań partii jest poprawa bytu chłopów i w celu tym w programie jej jest pogłębienie reformy rolnej. W wyniku walki — oznajmił ob. Bodalski — rozprawiliśmy się z faszystami w wyniku wyborów — rozprawimy się z tymi którzy chcą nam narzucić rządy faszystowskie.

W imieniu PPS przemawiał ob. Siachurski który podkreślił walkę partii o niepodległość i wolność Polski oraz zaznaczył że PPS dąży do zgody jednolici narodu i utrwalenia zdobyczy robotniczych.

Ob. Sacilowski SL wskazał na odwieczną walkę chłopów o swe prawa zaznaczając że chłop zdaje sobie sprawę iż osiągnięte zwycięstwo musi być utrzymane. Następnie mówca zobrazował program SL. Zadaniem partii jest podniesienie poziomu kulturalnego i gospodarczego wsi. W celu tym SL dąży będzie do utworzenia ośrodków zdrowia na wsi organizacji świetlic, bibliotek, chórów, teatrów, domów ludowych i spółdzielni ZSCH udostępnienia środków mechanizacji chłopom uruchomienia kin objazdowych elektryfikacji i radiofonizacji wsi rozbudowy szkół i przedszkoli na wsi likwidacji w najbliższym okresie trzyletnim analfabetyzmu wśród chłopów, szerzenia oświaty rolniczej, zwiększenia ilości dzieci chłopskich w szkołach średnich i wyższych, popierania sztuki ludowej organizacji przy sposobieniu rolniczych i wychowania fizycznego oraz zapewnienia chłopom stanowisk w różnych instytucjach. Hasłem SL jest ścisła współpraca z robotnikami i inteligentem.

Ob. Janiszewski ze Stronnictwa Demokratycznego zobrazował przemiany społeczne w Polsce wspominając o niechęci grup reakcyjnych do tych przemian oraz podkreślił solidarność SD z innymi partiami Bloku.

Ob. Wacholski PSL oświadczył że PSL po utworzeniu Rządu Jedności Narodowej również zadeklarowało swój udział w pracy państwowej. Niestosowne są twierdzenia że partia ta popiera elementy antypaństwowe.

Mówca powołał się na udział peeselowców w Batalionach Chłopskich oraz oznajmił że PSL uważa iż Ziemię Zachodnią bezspornie należy do Polski. Partia ta wyraża swą wdzięczność generalissimowi Stalinowi za oświadczenie o naszych granicach zachodnich. Na zakończenie przemówienia ob. Wacholski oznajmił że PSL popiera sojusz robotniczo-chłopski oraz domaga się udziału peeselowców w obwodowych komisjach wyborczych.

Ob. Bernas ZSCH na oświadczenia przedstawicieli PSL odpowiada że słowa jego są sprzeczne z postępowaniem partii. W historii Piasta w ciągu 40 lat przejawiała się zdrada chłopów i rozbijanie ruchu ludowego. Do organizacji Piast należeli hrabiowie i przemysłowcy w interesie których było nie dopuścić do sojuszu chłopsko-robotniczego. Tradycje te przejęło PSL. Ob. Bernas nadmienia o współdziałaniu PSL z grupami reakcyjnymi oraz o dokonaniu przez te grupy mordów bratobójczych.

Ob. Wacholski: Naszych też mordują.

Głosy z sali: Scriborka!

Odnosnie oświadczenia ob. Wacholskiego o wdzięczności dla Związ-

Projekt uzupełnienia listy przez członków PSL odrzucony sześciokrotną większością głosów

ku Radzieckiego ob. Bernas oznajmia że niejednokrotnie przedstawiciele PSL na zgromadzeniach publicznych propagują przyjaźń z narodem radzieckim a w indywidualnych rozmowach ze swymi zwolennikami tłumaczą że musieli tak mówić.

Wybory członków i ich zastępców Obwodowych Komisji Wyborczych

Następnym punktem obrad były wybory członków i ich zastępców Obwodowych Komisji Wyborczych. Okręg białostocki Nr 19 podzielony został na 153 obwodów.

Przewodniczącym Komisji Okręgowej mianowano ob. Bernasa. Okręg elek. Nr 20 podzielono na 114 obwodów. Przewodniczącym Komisji Okręgowej ob. Kosciolowski. W imieniu Komisji Porozumiewawczej Stronnictw Politycznych ob. Janiszewski zgłosił listę kandydatów na członków Obwodowych Komisji Wyborczych. Ob. Wacholski podał wniosek uzupełnienia listy członkami PSL.

Przewodniczący WRN wyjaśnił że na liście kandydatów zgłoszonej przez Komisję Porozumiewawczą zamieszczeni są oprócz członków stronnictw politycznych, przedstawiciele różnych grup społecznych. Wniosek PSL poddano tajnemu głosowaniu.

Po obliczeniu głosów okazało się że PSL odniosło powtórnie porażkę w WRN. Za wnioskiem PSL głosowało zaledwie 11 osób, przeciwko 63-ch. Za przyjęciem listy Komisji Porozumiewawczej, które głosowało tylko 4-ch radnych, którzy powstrzymali się od głosowania. Po głosowaniu odczytano listę kandydatów i ich zastępców Obwodowych Komisji Wyborczych.

Sprawozdania

Po wznowieniu obrad po południu naczelnik Woj. Urzędu Informacji i Propagandy ob. Laszewicz złożył sprawozdanie z działalności urzędu. Ze sprawozdania wynika że Urząd Informacji i Propagandy współpracuje z partiami politycznymi i organizacjami społecznymi. W okresie Referendum przeprowadzone zostały wiecje, zebrania oraz rozkolportowano wydawnictwa prasowe i odezwy na terenie całego województwa. Ponadto przeprowadzono prace propagandowe w związku ze świętami narodowymi, Świętem Ludowym, Rocznicą Reformy Rolnej i mowa Byrnasa. W czasie poboru do wojska 1925-go rocznika zorganizowano dla poborowych świetlice i pogadanki. Urząd Informacji i Propagandy opiekuje się oddziałem Polskiego Radia w B-stoku oraz kinofikacją, z którymi jest ściśle związany.

Na terenie województwa istnieje 7 kin stałych i 1-no objazdowe. Czynione są starania o uruchomienie drugiego kina objazdowego. Dotychczas zorganizowano 10 radiowęzłów i zainstalowano 2917 głośników. Ponadto czynnych jest 2719 aparatów lampowych. Radiofonizowano 4 wsie w powiecie bielskim. W toku przygotowania znajdują się dalsze 7 wsi. Akcja radiofonizacji napotyka na trudności z powodu braku kabli. Na terenie województwa istnieje 87 świetlic.

Ob. Dryl, kierownik Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” w

B-stoku zobrazował działalność i rozwój spółdzielni na terenie województwa. Oddział pomyslnie rozwija się i w porównaniu z r. ub. obroty znacznie wzrosły. Na terenie województwa wydawnictwa prasowe dochodzą coraz lepiej i zyskują większą ilość czytelników. Kolportaż utrudnia brak środków lokomocji i zła komunikacja. Ponadto nie zadawalający jest rozkład jazdy PKS. Do wielu miejscowości autobusy odchodzą po południu co znacznie opóźnia dostarczanie prasy.

Ze sprawozdania ob. Sawickiej, naczelnego redaktora „Jedności Narodowej” wynika że „Czytelnik” kolportuje częściowo „Jedność Narodową” w znacznie mniejszej ilości niż Administracja tego czasopisma.

Organizacje społeczne z terenu, a przede wszystkim terenowe Rady Narodowe nie współpracują z Redakcją. Współpraca ta jest pożądana dla odzwierciedlenia życia województwa.

W dyskusji zabrał głos szereg osób.

Zdaniem ob. Swinarskiego ilość kiosków „Czytelnika” w terenie jest niedostateczna oraz że spółdzielnia ta powinna mieć własne środki lokomocji. Urząd Informacji i Propagandy w okresie przedwyborczym powinien większą ilość druków propagandowych wysłać w teren województwa, gdyż w Białymstoku zazwyczaj jest dostateczna ilość czasopism i książek. Ob. Swinarski wskazał na niedokładności w redagowaniu „Jedności Narodowej”, które, jak twierdzi, powstają z powodu przeceniania czynników społecznego kosztem zawodowego.

Ob. Adamowski oznajmił że w sprawozdaniu naczelnika Urzędu Informacji i Propagandy nie podany jest plan przyszłej pracy, a szczególnie dotyczącej działalności przedwyborczej. Ze sprawozdania i działalności Urzędu Telekomunikacyjnego wynika że poważną przeszkodą w pracy Centrali Telefonicznej w B-stoku jest brak sznurów telefonicznych. Przy czynia się to nieraz do długiego oczekiwania na połączenie telefoniczne. Czynione są starania budowy w B-stoku telefonicznej centrali automatycznej. W celu ułatwienia pracy organizacjom i instytucjom, związanym z wyborami WRN powzięła uchwałę podziału abonentów w okresie przedwyborczym na dwie kategorie.

W ostatnim punkcie porządku dziennego sprawy bieżące zostały odłożone do następnego posiedzenia.

Komitet Obywatelski Daniny Narodowej

Dnia 27 go listopada rb. odbyło się pierwsze posiedzenie Komitetu do spraw Daniny Narodowej w Białymstoku. Byli obecni przedstawiciele partii politycznych, organizacji i instytucji społecznych.

Wyłoniono trzy komisje — Kontrolną, Oświatową i Propagandową. Na zjazd komitetów Daniny we Wrocławiu postanowiono wysłać mgr. Wencik, przewodniczącego WRN i Dr Szajkowski.

Conflict Resolution